

DEİK 2. Ticari Diplomasi Ödülleri

23 Haziran 2021, 18.30

**Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım,
Kurucu Kuruluş Başkanlarımız, YK Üyelerimiz,
İş Konseyi Başkan ve Üyelerimiz,
Değerli Basın Mensupları,**

Az önce tamamladığımız DEİK İş Konseyleri 2020 Yılı Ertelenmiş Olağan Mali Genel Kurulumuzun ardından, ikincisini düzenlediğimiz ve geleneksel olarak devam edecek olan **Ticari Diplomasi Ödülleri** için bir aradayız. Bu vesileyle öncelikle sağlıklı günler diliyor, başta Sayın Bakanımız olmak üzere, hepinizi, şahsım ve DEİK ailemiz adına saygıyla selamlıyorum. Hoş geldiniz, şeref verdiniz...

Etkisi azalmakla birlikte, alışık olmadığımız sosyal mesafelere duyarlı ve sınırlı sayıda katılımı bir Genel Kurul ve Ödül Törenini gerçekleştiriyoruz. Birlikte olmayı ve bu tür aktiviteleri özlediğimizin vurgusu, zannederim bugünün en net cümlelerinden birisi bence. Özlemiştik, iyi ki bir aradayız...

Öncelikle, takdim edeceğimiz Ticari Diplomasi Ödülleri'ni, İş Konseyleri adına almaya hak kazanan İş Konseylerimizi ve Başkanlarımızı tebrik ediyorum.

Tamamen objektif kriterlere dayanan ve dönem başında ilan edilen kurallara göre yapılan bir değerlendirme ile, iki ana grupta, 6*2 toplamda 12 ödülümüz var.

Vefamızın unutulmaz bir ifadesi olarak, kurulduğu günden bugüne kadar, bu güzel aileye emek ve destek veren herkese teşekkür ediyor, vefat edenlere Allah'tan rahmet diliyorum.

İş Konseylerimiz, salgın sebebiyle planladıkları hedeflerine fiziki olarak ulaşamamaları da, tüm faaliyetlerini yeni normalin önceliklerine göre gerçekleştirdiler. Hatta bu durum yeni fırsatlar da oluşturdu ve muhataplarımızla dijital ortamda daha yakın ilişkiler kurulmasını sağladı. Krizi fırsata çeviren ve çalışmalarını daha fazla yoğunlaştıran İş Konseylerimizi ayrıca tebrik ediyorum.

Covid-19 salgını tüm dünyada bazı **kapıların kapanmasına sebep oldu**. Sevdiklerimize bile evlerimizin **kapısını kapatmak zorunda kaldık**. Yeri geldi, iş yerlerimizin **kapısının önünden bile geçemeyerek**, evlerden çalıştık. Dostlarımızla gittiğimiz mekanlar **“kapı-duvar”** oldu. Ülkeler **kapılarına kilit vurdu**, adeta günübirlik uçtuğumuz yerlere gidemez olduk.

Ancak gönül kapıları açık iş dünyası temsilcileri olarak, **yeni kapıları çaldık**. **“Türk İş Dünyasının Dış Ekonomik İlişkilerini Koordine etmek”** amacıyla çalışmaya devam ettik. Panik olmak yerine, sürece hızla adapte olduk ve çalışmalarımızı dijital platformlara taşıdık. **“Önce sağlığımız, sonra işletmelerimizin sağlığı, işlerimizi askıya almıyoruz”** diyerek

2020’de dijital platformda; Cumhurbaşkanımız, Devlet Başkanlarımız, Bakanlarımız, Büyükelçilerimiz, Ticaret Müşavirlerimiz ve karşı kanat temsilcilerimizin katıldığı 2100 etkinlik yaptık ve on binlerce yabancı iş insanıyla görüştük.

Sağlam bir zeminde ilerlemek, **doğru kapıları** açarak gerçekleşir. **Doğru kapıları** açmak için de, **doğru anahtar** gereklidir. İş dünyamızın bu dönemin kazananı olması için **doğru anahtarı**, bu dönemin kavramlarının farkında olmak ve bunları doğru zaman ve yerde uygulamak olacak...

İşte bu sebeple, DEİK toplantılarımda salgının hayatımıza getirdiği yenilikleri ve riskleri bu **anahtar** kavramlar üzerinden dile getirmeye çalıştım. Yine, kısaca hatırlatacağım:

- Öncelikle, salgının **dijital ve yapay zeka dönemine** geçişi düşündüğümüzden çok daha fazla hızlandırdığını görüyoruz. Bunun tüm hayatımıza nasıl yansımaları olacağını iyi düşünmeliyiz.
- Devamla salgın bize, **glokalleşmeyi**, globalleşme ve yerelleşmenin bir karışımının olacağı bir dünya sunmaya başladı.
- Biliyorduk, ama **kaynak çeşitliliğinin** önemini daha iyi kavradık. Salgın, rekabetçilikte öne çıkan **ölçek ekonomisinin** beraberinde getirdiği sınırlı kaynağa bağlı olmanın risklerini net bir şekilde meydana çıkardı ve kaynak çeşitliliğini hayatımızın merkezine koydu.
- Lojistikle birlikte düşündüğümüz uzaklık ya da yakınlık yerine hayatımıza giren **“ulaşılabilirlik”** kavramı ve bununla bağlantılı olarak önemini daha fazla kavradığımız **“Tedarik Zinciri”** de bu dönemin anahtar sözcüklerinden.

- Tüm bunların sonucu olarak, salgına rağmen tedarik zincirini koparmadan ayakta kalabilenler ve muhataplarına “**güven**” duygusunu yeterince verebilenler, sürecin ve bundan sonrasının kazananları olacak. Birlikte kazanmaya devam etmek en büyük hedefimiz.

Sayın Bakanım, DEİK Ailemizin Değerli Üyeleri,

Ülkemizin dış ekonomik ilişkilerine **yeni kapılar açmak** için bu yıl da, her bölgede ayrı hedeflerimiz ve gündemlerimiz mevcut. İzninizle, detaylarına girmeden, dünya ölçeğinde ana başlıklarıyla değerlendirmek istiyorum.

İlk olarak, ABD tarafındaki yönetim değişikliği ve bunun tüm dünyaya dönük yadsınamayacak yansımaları, Cumhurbaşkanımız ve Bakanlarımızın alanında olan siyasi kısımlarına girmeden, herkes gibi bizim de gündemimizde.

- Öncelikle, ikili ekonomik ilişkilerimizde hala gündemde olan 100 Milyar Dolar hedefini salgın şartlarında güncelleyerek takip ediyoruz.
- Devamla, hep konuştuğumuz, dönemsel olaylardan etkilenmeden uzun vadeli ve sağlıklı ilişkiler kurabilmek için, Amerika’da eyalet tabanlı ve kanaat önderleri hedefli iletişim için çalışmalarımız var ve bunu çok önemsiyoruz.

İkinci olarak, en büyük ticaret ortağımız olan AB çalışmalarımız kapsamında, Tam Üyelik ve Gümrük Birliğinin Güncellenmesi yanı sıra, geçtiğimiz yıl itibarıyla gündeme gelen **Yeşil Mutabakat** da önemli bir

başlığımız. Firmalarımızı bilgilendirmek ve farkındalık oluşturmak, bu kapsama hazırlamak ve değişen koşullara adapte etmek için, Ticaret Bakanlığımızın çalışmalarını destekleyen “**DEİK Yeşil Dönüşüm Çalışmamızı**” önemsiyoruz. Bir taraftan süreçte geç kalmamak, diğer taraftan da adı koyulmamış yeni bariyerlerle karşılaşmamak, iki denge unsuru olarak önümüzde. Türk iş dünyasına “**2050 yılında Sıfır Karbon**” hedefi koymamızın, firmalarımızın motive olması için kritik bir adım olacağını düşünüyoruz.

- Diğer yandan, **Almanya Lobi Çalışmaları ve Şirket Satın Almaları** projemizle, Almanya’da varis sorunu yaşayan KOBİ’lerin, Türk firmaları tarafından satın alınmasına yönelik çalışmalar yapıyoruz.
- Devamla, ülkemizin güvenilir bir yatırım limanı ve ticari ortak olarak tanıtımını sağlamak için, **stratejik iletişim** firmalarıyla çalışmalara başladık. ABD ve Almanya İş Konseylerimizi, İngiltere ve Fransa İş Konseylerimiz izleyecek.

Üçüncü olarak, en çok dış ticaret açığı verdiğimiz Asya-Pasifik Bölgesindeki İş Konseylerimizle, bölge ülkeleriyle ikili ticaretimizi dengeleyerek arttırmak dengelemek için, **ASEAN Çalışma Grubunu** kurduk. Ve bu grubun çalışmalarını, geçen yılsonu itibarıyla oluşan ve dünya ekonomisinin yaklaşık %30’unu kapsayan **RCEP** gündemiyle birleştirdik.

- Bu çerçevedeki önemli bir başlık ta, Avrupa pazarında Asya Pasifik’e karşı en büyük avantajımız olan Lojistik Üstünlüğümüzü kaybetme riskini gündeme getiren, Çin’in Kuşak ve Yol girişiminin ülkemiz açısından riskleri, bertaraf çalışmaları ve olası kazanımları.

Dördüncü olarak, çok önem verdiğimiz ve etkinliğimizi gittikçe arttırdığımız Afrika Kıtasında geçtiğimiz yıl sonu yürürlüğe giren **Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Bölgesi Anlaşması'nın**, Türk firmaları üzerindeki olası etkileri, ülkelere ait öngörülerini ve yeni stratejiler oluşturmayı amaçlayan bir çalışmamız var.

- Antalya Diplomasi Forumundaki DEİK Afrika Oturumumuza katılan 14 Afrika Ülkesinin Dışişleri Bakanlarından birisinin söylediği “**siz Afrika’da hiç sömürgeci olmadınız ve başkaları gibi vur-karını al-kaç şeklinde çalışmıyorsunuz**” ifadesi, bölgedeki en değerli gücümüz.

Beşinci olarak, Ticaret Bakanlığımızın hedefleri arasında yer alan **Yurt Dışı Lojistik Merkezleri** kurmak başka önemli bir çalışmamız. DEİK üyelerimizle yapılan toplantılar neticesinde; Çin, Hindistan, Kırgızistan, Almanya ve Libya gibi ülkeler ön plana çıkmış görünüyor. Pazar ve potansiyel olarak birlikte değerlendirerek ilerleyeceğiz.

- Sektör olarak ise **e-ticaretin** öne çıktığını gördük.
- Elbette, adeta bir veri merkezi gibi, **stratejik** çalışmalara da imza atıyoruz. Son olarak; Pakistan İş Yapma Rehberi, Angola için Pazara Giriş Rehberleri, Slovenya İş Yapma Analizi, Endonezya ve Malezya İş Yapma Kılavuzlarımızı yayınladık. Ayrıca, Avustralya İş Yapma Rehberimizin de yolda.

Ve son ana başlığımız ise, **Diaspora Çalışmalarımız**. Küresel siyasette yaşanan gelişmeler, uluslararası arenada **güçlü diasporaya** sahip olmanın önemini bir kez daha gösterdi. YTB, TİKA, Maarif Vakfı ve

Yunus Emre Enstitüsü gibi kurumlarımızın yanı sıra, **Dünya Türk İş Konseyimiz (DTİK) gibi sivil inisiyatifle yürütülecek** diaspora çalışmalarının çok önemli olduğuna inanıyoruz. Bu doğrultuda DTİK Bölge Komiteleri, Ülke ve Şehir Temsilcileriyle birlikte çalışmalarımız devam ediyor. Ve bu çalışmaları Dost Diasporalarla da güçlendirmeye gayret ediyoruz.

- Tüm dünyadaki Türkleri birbirine bağlayan, mesajlaşmasını sağlayan, etkinlik ve ihale duyurularının paylaşıldığı sosyal bir platform olan **“DTİK Port”**u da hayata geçirdik.
- Yine salgın sebebiyle ertelediğimiz **DTİK Kurultayımızı** da bu yıl sonbaharda yapmayı ve Kurultayımızın sonunda, Türk diasporasının gelişmesine katkıda bulunan diaspora mensuplarımızı **Diaspora Diplomasi Ödülleri** ile teşvik etmeyi planladık.
- Diasporamızla bağlantılı bir konu olarak da, Türk iş dünyasının yurt dışında gerçekleştirdiği yatırım ve müteahhitlik faaliyetlerinde karşımıza çıkan, **yerel istihdam** ön şartı.
- Bu kapsamda, DEİK ile YTB arasında imzalanan protokol ile YTB'nin “Türkiye Bursları” **Türk İş dünyasının talepleri doğrultusunda** belirlenecek ve öğrencilere işletmelerimizde **staj imkanı** sağlanacaktır.

İzninizle, Dört Ara Başlığımıza da değineceğim:

- **Birincisi, dijitalleşme...** İçinde bulunduğumuz koşullar **dijital ekonomiye geçişi** hızlandırdı. Şirketlerimizin %90'ından fazlasının

KOBİ olduğu düşünülduğünde, Yönetim Kurulumuz bünyesinde oluşturduğumuz Teknoloji ve Dijitalleşme Çalışma Grubumuz KOBİ'lerin alt yapıları destekleyecek projeler üzerinde çalışıyor.

- **Yine bu grup ile**, ülkemizde gelişen teknoloji şirketlerinin yurt dışında daha iyi seviyede temsil edilmesini ve Yurt Dışı Girişim Sermayesi Fonlarının Türkiye'deki teknoloji start-uplarına yatırım yapmasını ve ülkemizdeki girişim sermayesi fonlarıyla iş birliklerinin kurulmasını sağlamak için, Şubat ayında “**DEİK Start-up Expo**” etkinliğini planlıyoruz.
- **Ve** Türkiye'ye hiç yatırım yapmayan uluslararası şirketlerin, neden Türkiye yerine başka bir ülkeyi tercih ettiklerini öğrenerek, yatırım ortamımızdaki eksiklikleri nokta atışı yöntemiyle tespit etmeyi amaçlıyoruz. Çalışmamızda, YOİKK, Yatırım Ofisimiz ve Finans Ofisimizle eşgüdümle hareket ediyoruz.
- Devamla, “**Katılım Finansı Geliştirme İletişim Projesi**”yle de, finansman araçlarının çeşitliğinin artırılması ve Türkiye'nin İslami finans merkezi olma yönündeki hedefine katkı sunmak amacıyla, Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi ile koordineli olarak çalışmalar yapıyoruz.

Sayın Bakanım, Değerli DEİK Ailemiz,

Kültürümüzde; atasözlerinde, deyimlerde, şarkılarda, türkülerde ve şiirlerde kullanarak, çokça anlam yüklediğimiz **kapı** sözcüğünün en temel özelliklerinden biri, iç mekân ile dış mekân arasında köprü vazifesi görmesidir.

Bizler de DEİK olarak, 36 yıldır, 146 İş Konseyimizle gerçekleştirdiğimiz **ticari diplomasi** faaliyetlerimizle, **gönül kapıları** kuruyoruz.

Endonezya'dan Ukrayna'ya, Avustralya'dan Yeşil Burun Adaları'na, Zambiya'dan Finlandiya'ya, Endonezya'dan Hollanda'ya, Arjantin'den Moğolistan'a, Senegal'den Moldova'ya, aklınıza neresi geliyorsa orada, ülkemize **yeni kapılar açıyoruz**. Ve bunu yaparken de, gücümüzü, Türk Özel Sektörünün önde gelen kurumlarından ve gönüllü üyelerimizden, Yönetim Kurulumuzdan ve İş Konseylerimizden alıyoruz.

Hedefimiz, önümüzdeki günlerde, Uruguay, Paraguay ve Guatemala İş Konseylerimizi de kurarak, yeni kapılar açmak.

Türkiye'ye küresel ticarete eşik atlatacak yeni ve umut dolu **kapılar aralamak** için can atan, Ticari Diplomasi şiarıyla çalışan bu güzel aileye, bu yolda destekleriyle bizlerle olan Ticaret Bakanımız Sn. Dr. Mehmet Muş'a, Bakan Yardımcılarımıza, iş dünyamızın tüm kuruluşlarına ve DEİK Ailemizin tüm bireylerine teşekkür ediyor ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı